

Redacțiunea, Administrațiunea,
și Tipografia
Brașov, piața mare Nr. 30.
Se scrie în franceză sau în
română. — Manuscrisurile se
returnează.
„GAZETA se primește la Admi-
nistrațiunea în Brașov și la ur-
mătoarele Birouri de anuluri:
în Viena: K. Duka, Zambrak
București, Sudoj, Neuse, A. Oppelt
Wachsfogel; Anton Oppelt, J.
Damasch, în Budapesta: A. V.
Goldberger, Ekelein Bernas; în
București: Agenca Romas, Buc-
urești de Roumanie; în Ham-
burg: Karoig & Liebmann.
Prețul inserțiilor: o serie
garmon pe o coloană 6 ex. și
30 ex. timbru pentru o publi-
care. Publicări mai dese după
tarif și învoială.
Reclame pe pagina a 8-a o
serie 10 ex. sau 30 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

A N U L I X.

„Gazeta” iese în ziua care di.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șase luni
6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de Duminică 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 franci.
Se primumără la toate oficiile
postale din țară și din afară
și la dd. colectorii.
Abonamentul pentru Brașov
administrațiunea, piața mare,
târgul Inului Nr. 30 etagiu
I.: pe un an 10 fl., pe șase
luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 60 cr.
Cu dusul în casă: Pe un an
12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe trei luni
3 fl. Un exemplar 5 cr. v. a.
sau 15 bani. Atât abonamen-
tele cât și inserțiunile sunt
a se plăti înainte.

Nr. 248.

Brașov, Vineri 7 (19) Noemvre

1897.

„Situatiunea schimbată”.

II.

E grea adese-orî chiar și nu-
mai încercarea de-a descoperi cura-
tul adevăr asupra celor ce s'au pe-
trecut și se petrec, mai ales atunci,
când persoanele, cari sunt în joc, nu
numai trăiesc, dăr se află încă pe
scenă. În politică cu deosebire este
greu de a stabili adevărul, pentru-
că fiă-care parte, fiă-care direcțiã
are un interes a nu fi espusã sen-
tinței condamnătoare a opiniunii pu-
bliche. Rari sunt acei bărbați, cari
au tăria de suflet și acea mărire a
caracterului, ca, ridicându-se peste
pasiunile lumesci, călcând peste or-
ce susceptibilitate personală, având
înaintea ochilor numai ținta obiec-
tivă, să recunoscă pe față și fără
încunjur greșelile și rătăcirile lor și
să-și îndrepte pașii pe cărări mai
bune.

Slăbiciunea acésta se va ob-
serva cu deosebire acolo, unde se
va simți mai mare lipsă de ceea ce
numim școlă politică.

Și în cazul acesta ne aflăm noi
Români. De am pune întrebarea
fiă-căruiã dintre fruntașii noștri, cari
au luat parte la mișcarea noastră
politică dela 1881 încôce, cu greu
am puté ajunge la o lămurire a ade-
vărului stării a lucrurilor, căci pôte
toți s'ar strădui a-și salva conștiința
dicând, că au făcut tot ce li-a stat
în putință. Fôrte puțin s'ar găsi,
cari să recunoscă, că au greșit.

De aceea nu vom puté afla ade-
vărul, decât ne vom mărgini a con-
sulta părerile individuale. Pentru a
atinge însă totuși ținta de a câștiga
claritate asupra faptelor și întrelă-
sărilor noastre în acest period însem-
nat de 16 ani al vieții noastre na-
ționale, trebuie să trecem peste toate
părerile subiective și să judecăm ac-
tivatea noastră politică după resul-
tatele ei.

Aceste rezultate sunt de diferite
feluri, positive și negative, rezultate
ce se datoresc stăruinței și hărniciei
desfășurate de conducerea politică
în decursul periodului din cestiune;
rezultate, ce sunt a se mulțami mun-
cei și stăruințelor mai multor gene-
rațiunii, precum și virtuților naționale
ale poporului nostru; ori, având în
vedere partea negativă, rezultate
rele și desastrose, ce avem să le
atribuim parte dibăciei adversarilor,
parte propriei neglijențe, necapa-
cității și pasiunilor rele, parte în fine,
împrejurărilor neatârnatore de una
său alta, cari constituie pentru unii
un noroc orb, 6r pentru alții o
tristă și neînălăturabilă calamitate.

Ne vom da silința să le avem
în vedere toate acestea în espunerile
ce urmază.

Obiectul scrutării noastre este pe-
riodul dela 1881 încôce, de când s'a
pus temelia partidului național rom-
ân din Transilvania și Ungaria.

În acest an s'a inaugurat — după
un period greu ce a urmat marelui
desastru, care a adus cu sine pentru

noi pierderea Transilvaniei și a drep-
turilor noastre politice-naționale — o
nouă luptă cu șiruri concentrate ale
tuturor Românilor de sub stăpânirea
ungurască sub egida unui program
național comun.

Acésta concentrare națională rom-
ână încă în primele stadii ale or-
ganizației sale a deșteptat cele mai
mari îngrijiri ale adversarilor nămu-
lui nostru. Și când în 1883 la înce-
putul anului s'a pornit în totã Tran-
silvania o mișcare energică de pro-
testare în contra maghiarisării școl-
lelor noastre, ținându-se un șir de mee-
tinguri românesce, puternicul Tisza
Kalman într'atâta s'a spăriat de acésta
mișcare, — față cu care organul lui,
„Pester Lloyd” dicea, că „acest po-
por românesc este dirijat de con-
ducătorii săi într'un mod fôrte în-
grijitor” și că el „dă printr'asta o
nouă dovadă de putere” — încât a
umblat până a voi să constringă pe
Archiereii noștri de a da circulare
pentru a opri pe deoțtă să participe
la acele adunări românesce, ceea ce
în parte i-a și succes.

Lupta se continua cu zel atât
mai mare, cu cât se ridicau mai cu
înverșunare dușmanii în contra nă-
ștră. Era un avânt plin de însuflețire
și de energiã, ce se simția în totã
țera între Români, cari se organi-
saseră în toate părțile cu totã serio-
sitate.

În acésta stare de creștere și în-
tărire a organizației partidului nos-
tru național, ce ne unia acum pe
toți: Ardeleni, Bănățeni și Ungu-
reni, ne aflam noi când, în toamna
anului 1883, sosi la noi vestea, că
politica esteriôră a României caută
o apropiare de tripla alianță.

Vestea a fost primită în tabăra
noastră și a adversarilor noștri cu
așteptări și speranțe cu totul opuse.

„Gazeta Transilvaniei” a tăl-
măcit atunci așteptările, ce le puseseră
Românii de dincôce într'o apropiare
a României de monarchia noastră în
mai mulți articuli și în câteva po-
lemice, ce le-a avut cu foile ma-
ghiare, cari în frunte cu organul lui
Tisza susțineau, că n'avem să spe-
răm nimic din partea României
pentru realizarea dorințelor și a pre-
tensiunilor noastre, fiind-că România
„său nu voiesce său, nu pôte să ne ajuta”.

Organul nostru a răspuns: de
ce să nu voiescă bărbații de stat din
România a contribui din parte-le să
se curme persecuțiunea elementului
român dela noi, care este o amenin-
țare pe față a elementului omogen
din statul român? Și de ce să nu
pôtă pune România un cuvânt bun
în favorea noastră tocmai acum, când
Austro-Ungaria caută alianța ei și i
atribue un mare preț. Și ôre Ro-
mânia să nu fiã în drept a aștepta
— cum a scris d. Maiorescu — dela
un stat vecin și amic, ca să îmbu-
nătățescă relațiunile dintre Români
transilvăneni și Maghiari?

Tot pe atunci, am publicat o
convobire, ce a avut o ministru de
esterne D. Sturdza cu coresponden-
tul unei foi englese. Declarația d-lui

Sturdza, după acel corespondent, se
termina cu cuvintele: „Ultimul rest
de instrăinare a dispărut deja și ar-
monia cea frumoasă, care s'a stabilit
între Austro-Ungaria și România, e
aședată pe așa solide fundamente,
încât are prospecte, că va dura mult
timp”.

La aceste organul nostru a fă-
cut următoarele observări, pe cari le
reproducem aici, fiind-că printr'ensele
se marchază situațiunea de-atunci:

„Dacă d-l Sturdza s'a exprimat
în adevăr, că „ultimul rest al instrăi-
nării între România și Austro-Un-
garia ar fi dispărut, atunci nu s'a
gândit la prigonirea elementului ro-
mânesc în Ardeal și Ungaria și la ur-
mările, ce le pôte avé și pentru Ro-
mânia. Acésta prigonire nu este de
natură a delătura instrăinarea din-
tre ambele state, ci dincontră tre-
buie să-o perpetueze. Suntem con-
vinși, că d-l Sturdza nu înțelege
prieșugul cu monarchia noastră așa,
ca pe conta lui să se înăsprască
încă și mai tare prigonirile în con-
tra Românilor din marele imperiu.
Dacă va privi însă cu atențiune la
cele ce se petrec la noi în timpul
din urmă, de când Regele Carol și
ministru-președinte Brătianu au fost
la Viena, nu i va fi greu de a-se
convinge, că partida ungurască dela
putere deduce în adevăr din ami-
citiã cu România necesitatea, ca Ro-
mânii din statul ungar să renunțe la toate
drepțiurile lor și să accepte necondiționat
situațiunea, ce le au creat'o dușmanii se-
culari ai naționalității lor”. (Gaz. Trans.
dela 30 Oct. 1883).

Foile opoziționale din România,
reproducând și esploatând în felul
lor cele scrise de organul nostru în
cestiunea acésta, au stărnit într'atâta
mânia presei liberale guvernamen-
tale încât acésta a năpădit asupra
„Gazetei Transilvaniei” muștrându-o
aspru „că voiesce să învețe pe băr-
bații de stat români ce trebuie să
facă”. Noi am respins acésta invi-
nuire, arătând că este cu totul ne-
basată, că nu ni-a venit în gând a
ne băga nasul unde nu ne fierbe ôla,
dăr ca diar independent ardelenesc
nu vom renunța niciodată la drep-
tul de a ne pronunța liber și cum
vom afla de bine și asupra politicei
esteriôre a României.

Ni-s'a dat atunci satisfacția ce-
rută și s'a rectificat aserțiunea de
mai sus, dăr din acel moment „Ga-
zeta Transilvaniei” a fost luată rêu
la ochi de cercul d-lui Sturdza.

Intr'aceea luptele la noi deveni-
seră tot mai înfocate, partidul na-
țional român era tare și mare și-și
urma drumul său cu totul indepen-
dent de cele ce se petreceau în ste-
rele diplomației.

De altă parte guvernul ungu-
resc se gândea la făurirea de noué
arme spre a ne prigonii. Tisza ame-
nțiunea presa noastră cu măsurii excep-
ționale și organul lui ne vorbea me-
reu de „promisiunile obligătore”, ce
le-ar fi dat guvernul român, în pri-
vința „agitațiunilor române”.

Acésta era situația la finitul anu-
lui 1883 și la începutul anului 1884,
în lunile de miere ale apropiării
României de Austro-Ungaria și de
celelalte state ale triplei alianțe.

Deschiderea delegațiunilor.

Alaltăeri ș'a început activitatea în
Viena delegațiunile austro-ungare, factorul
chiamat a controla conducerea afacerilor
comune și a stabili budgetul comun.

Delegațiunea austriacă și-a ales de
președinte pe contele Leo Thun, 6r dele-
gațiunea ungară pe contele Iuliu Szapary.

Alegerea președintelui în delegațiunea
austriacă n'a mers tocmai neted, ca de
alte ori. Delegatul Hoffmann-Wellenhof a
declarat în numele aderenților săi, că nu
ia parte la desbateri și la alegerea de pre-
ședinte decât numai cu rezerva, ca din
acésta participare să nu se tragă nici o
consecență asupra împărțirii sarcinilor co-
mune.

Afară de acésta Hoffmann-Wellenhof
a mai declarat, că asupra budgetului co-
mun nu va intra în desbateră decât numai
cu condiția decât pactul cu Ungaria se va
încheia pe cale parlamentară.

Declarațiunile acestea au făcut rea im-
presia asupra delegațiilor cari fac parte din
majoritatea lui Badeni.

Luă apoi cuvântul contele Leo Thun.
El dice, că delegațiunea, pătrunsă de do-
rința de-a se susține poziția de mare pu-
tere a monarchiei și de a-se documenta
înăuntru și în afară autoritatea casei de
Habsburg, va da guvernului, comun mij-
lôcele necesare pentru ajungerea acestei
mari ținte. Ca și în sesiunile trecute, așa
e de rândul acesta se va recunoșce ten-
dința guvernului, de a aduce în consonanță
și armoniã capacitatea de servicii a popo-
rațiunii pe care o reprezintă. În interiorul
acestui cadru vom da bravei armate mijlôcele
necesare, cari o fac capabilă de a cores-
punde așteptărilor ce se pun în ea.

În aceeași di s'a deschis și delegați-
unea ungară. După alegerea contelui Iuliu
Szapary de președinte, acesta ocupând fo-
toliul presidential dișe între altele:

Când ocup acest loc nu pot lăsa ne-
amintite câte-va evenimente, ce ne sunt cu-
noscute tuturor. Acestea sunt enunoiatiu-
nile, ce le-au făcut câți-va principii încoro-
nați, cari toate convin în a arăta, că atât do-
nitorii, cât și națiunile doresc susținerea
păcii. Tripla alianță, care este baza poli-
ticeii noastre esterne, țintesc la susținerea
păcii, și, după cum apare și din aceste
enunoiatiuni, și alte puteri au în vedere
acésta țintă. Susținerea păcii este cu atât
mai importantă pentru Ungaria, cu cât sub
scutul ei putem lucra neturburați la crea-
țiunile noastre interne.

De aceea în rapôrtele ministeriului
comun se va da espresiune acestei ten-
dințe, care cu siguranță pôte conta la sprin-
jinul comisiunii regnicolare.

Rar s'a întâmplat — continuă Sza-
pary — ca cele două delegațiuni să fi ho-
tărît cu vot comun asupra vre-unei ces-
tiuni. Divergențele de păreri s'au resoltat
de ordinar prin voturi paralele. E de re-
comandat ca acésta să se urmeze și de
astă-dată, căci din punctul de vedere al in-
tereselor monarchiei e de dorit susținerea
concordiei și bunelor relații între cele două
state. Nu prin invidiare, ci prin bunăvoință

să ne purtăm unii cu alții. Nu cu patimă, ci cu eohitate să procedăm la rezolvarea afacerilor, și atunci ne va succede susținerea raporturilor amicabile și bune, pe care noi din parte-ne punem mare greutate...

Puterea monarhiei și dezvoltarea Ungariei sunt cele mai sigure garanții pentru armonia între tron și națiune. Losinca Majestății Sale înainte cu 30 de ani era: Increderea mea în virtutea străbună. Faptele sale mai nouă sunt tot atâtea mărtirii, că răsplătesc alipirea „națiunii” prin încrederea ce o pune în ea.

Raportorul München a cetit apoi rescriptul ministerial prin care avisază delegațiunea, că ea va fi deschisă și prin Majestatea Sa.

S'au ales apoi subcomisiunile.

Mișcarea națională și presa străină. „La Tribuna” din Roma, organul primului ministru di Rudini, publică un elogios articol despre mișcarea națională din România și despre luptele Românilor de dincoace.

„La Liberté” din Paris publică un nou articol favorabil cestiunii naționale.

„Corriere di Napoli” arată importanța României în tripla alianță și regretă politica austro-ungară față de România.

Un răspuns nimerit. Revista „L'Etanger” a întreprins o anchetă relativă la congresul al 8-lea al păcii, ținut la Hamburg în zilele de 12—16 August 1897. D-l V. A. Urechid, întrebă, a trimis revistei următorul răspuns: „...Totă lumea cere pace, Tripla ea și Dubla și mai ales țările mici, ca a mea. Dér a voi nu e a puté, ori ce ar dice proverbul. Ceea ce așl cere Congresului păcii precum și Uniunii parlamentare, este să studieze ceva mai bine chestiile care ar puté dintr'un moment într'altul, pune foc celor patru colțuri ale lumii. Și tocmai asta nu se face... Am stărut să se pue la ordinea zilei, în conferințele noastre interpelamentare, grava cestiune a naționalităților înglobate în statele poliennice. Scopul nostru secretar-general d-l dr. Gobat (Elveția) a propus chiar un proiect de regulament al cestiunii... Dér... dér étá: proiectul este la dosar de trei ani, și drăgutul de guvern unguresc continuă a-și bate joc de lume și a face viața amară Românilor, Sașilor, Sârbilor și Slovacilor, tuturor naționalităților, cari nu vor să se lase maghiarizate! Vreți cu adevărat pace? Luceați atunci pentru dreptate. Când congresele și conferințele vor lucra pentru justiție, se va face un pas serios către pace.”

Crisa parlamentului german. Din Berlin se telagrafază, că parlamentul se află într'o crisă seriosă din cauza proiectelor pentru marina de războiu. Insuși împăratul Wilhelm voese se deschidă adunarea deputaților, ca să arate oată însemnătate de el proiectelor pentru sporirea marinei de războiu. Cercurile normative ored de absolut imposibil, că ministrul va suferi și a doua refuzare a proiectelor din partea parlamentului. La oas însă, că totuși această se va întâmpla, împăratul va fi silit se disolve camera. E posibil, că noiele alegeri se vor face încă anul acesta.

Maghiarizare cu ori-ce preț.

Sub titlul acesta „Drapelul” din București, organ național-liberal, scrie următoarele despre cele mai nouă încercări de maghiarizare:

Acum de curând ministrul de interne, Perczel a depus pe biroul Camerei din Pesta un proiect de lege, care țintese la maghiarizarea tuturor numelor de comune, riuri, munți, văi, ale căror nume actuale nu sunt unguresci.

Se va întocmi un birou special, care va înlocui treptat toate numirile românești, germane, slovace etc., cu numiri maghiare.

Odată această maghiarizare geografică făcută, numirile cele nouă devin oficiale, și

ca atari vor fi trecute în toate cărțile de învățământ, în chartele geografice, în actele publice.

Fiă-care își póte închipui câtă ură trebuie să aibă acești ómeni pentru a tot ce nu este ungar; cât de puțină conștiință au despre drepturile naționalităților, încât aproape de vécul al XX-lea să decreteze desființarea tuturor numirilor geografice, cari există dela întemeierea Românilor în Transilvania și Ungaria.

Și cu toate acestea baronul Banffy di-ocea mai denuță în Cameră, că raporturile dintre poporul român și guvernul maghiar sunt escelente.

Dér cum voese, domnule baron, ca să existe raporturi bune între voi și poporul român, când nu îngăduiți acestui popor băștinaș, acestui popor, care este întâiul stăpân și întemeietor al Transilvaniei și celorlalte provincii locuite de Români, când nu îngăduiți acestui popor să-și păstreze numirile vechi românești ale satelor, orașelor, munților, văilor etc.?

Când limba este prigonită, când biserică este urmărită, când Românii sunt oropsiți și nesocotiți; când acestor întâiul stăpânitorii ai pământului nu li-se mai îngăduie nici să se numească cu numirile lor străbune;

Când în școlă se urmăresc desființarea școlii române, maghiarizarea numelor copiilor;

Când ori încotrău te întorci nu vești decât același scop urmărit cu tenacitate, și care este desființarea naționalității române, cum voiți ca pace, liniște și concordiă să existe între Români și Maghiari?

Un distins bărbat de Stat și scriitor engles numeșce pe Unguri *Turci creștini*. Cam așa este. Cu toate acestea trebuie să mărturisim, că fiind dată atitudinea Ungurilor către naționalitățile din Ungaria, în special purtarea lor față cu Românii, Turcii adevărați, Turcii musulmani sunt de preferat.

Cel puțin Turcii deși au persecutat pe creștini, totuși ei nu s'au atins de naționalitatea lor, nici de religiuinea lor.

Turcilor nu li-a trecut prin minte, ca Ungurilor, ca să desființeze numirile vechi ale tuturor satelor, munților și riurilor și să le înlocuiască cu numiri turcești.

Turcii nu impun limba lor nici Bulgarilor, nici Grecilor, nici Sârbilor, nici Românilor...

Se dice, că puterile centrale țin la România ca să fiă favorabilă triplei alianțe. Se póte; însă pentru ca și România să fie la una din acestea trebuie, ca așa numita tripla alianță să convie, că nu ni-se póte cere amiciia cu Ungaria pe oată vreme frații noștri sunt persecutați și se urmăresc cu tenacitate desființarea naționalității române.

Acésta nu se póte și una ca acésta nu va fi.

Amenințări și momeli.

Rectorul universității din Budapesta, *Herczeg Mihály*, adresază în „Budapesti Hirnap” de ađi o epistolă deschisă către tinerimea universitară nemaghiară din Peșta.

Motiv la această scrisóre i-a dat „séra de înfrăpire româno-sërbo-slovacă”, unde s'a proclamat sêrbătoreșce solidaritatea tinerimei celor trei națiuni și „pornirea unei acțiuni contra politice de hegemoniă și asuprirea maghiară”.

Măneacănd dela punctul acesta rectorul *Herczeg*, isbit pe cum se vede în cavalerismul său, face o lungă polologie la adresa tinerimii nemaghiare vrând tot-o dată s'o certe și s'o dășoalescă.

Lumea întrégă, dice el, ounășce *toleranța* politică, pe care nația stăpânitoare a exercitat'o o mie de ani față cu celelalte rase din patrie. N'are în istoria lumii păreche *marinima*, cu oare legislația maghiară s'a purtat față de rasele de popóre refugiate aici. Acésta o dovesc nenumăratele *legi, privilegii și binefaceri*, ce a dat statul ungar nenumărate străine oropsite... St. Stefan a avisat pe fii săi se pârținescă pe străini, căci o țără o' singură limbă este

slabă. Toate acestea dovesc — continuă rectorul, — că nu-i adevărat, ba e o calomniă aserțiunea, că Ungaria ar fi asuprit vre-odată naționalitățile. Din potrivă, nemaghiarii s'au împărțit de toate drepturile, favorurile și privilegiile, ca și Maghiarii. Dăcă ei au avut merite, tocmai așa au putut să fiă conți, baroni, ca și Ungurii. C'un cuvânt am primit pe naționalități, ca pe nioce frați.

Spune apoi d-l *Herczeg*, că la început nobil a fost ori-oare fiu al patriei, care s'a luptat pentru patria comună, pentru cauza națională comună...

„Acestei *toleranțe și marinimii* fără păreche este a-se atribui, că afară de hotările patriei noastre, nu este țără în Europa, unde naționalitățile s'ar fi întărit mai tare și unde să fi pășit cu mai mari pretențiuni față cu statul. Sub scutul tendințelor de naționalitate s'a țesut un rociu întreg de machinațiuni contra statului, existenței și vieții lui. Față cu aceste tendințe nu ne este iertat să rămănem indiferenți, căci ele (naționalitățile) și-ar esplica-o drept o slăbiciune spre paguba noastră”.

Jupăvul rector începe apoi să amenințe. Dăcă vre-odată am avut putere, apoi ađi de sigur o avem — dice el. Inainte cu o mie de ani, eram numeroșce numai câte-va mii; ađi însă întrecem și miliónele. Inainte cu o mie de ani era vorba de *curerire*, ađi însă avem o problemă mai ușoră: apărarea și susținerea statului nostru istoric maghiar și realizarea unității naționale și sociale maghiare.

„Noi nu provocăm luptele dintre națiunea politică și naționalități. Dăcă am fi nevoiți la acésta, nu ni-am șperia de-ale și învinge până în fine. Națiunea maghiară se cunóșce pe sine, își cunóșce poziția, dreptul său, și conștiința ei de sine o face și mai puternică”.

După amenințări urmăză momeli. Rectorul *Herczeg* se bate în piept și jură, că Ungurii vor să trăiescă în pace cu naționalitățile, vréu să înceteze nemulțămările și neîncrederea lor, vréu, în sfârșit, ca iubire, amiciția și frățietate să lege pe Maghiari cu naționalitățile.

În consecență el rógă pe universitarii nemaghiari să se adreseze către el, cu sinceră încredere, căci mai bun amic, ca el, nu vor afla.

În acestea se cuprinde scrisóra deschisă a rectorului *Herczeg*. Ne reținem pentru astă-dată dela comentarii, cu atât mai ales, că scrisóra se combate ea pe sine prin neadevărurile grosolane și mistificările îndrășnețe, ce cuprinde. Suntem siguri, că tinerimea universitară nemaghiară din Budapesta va soii să-i dea importanța ce-o merită: dispreț desvêrșit!

SCRIRILE DILEI.

— 6 (18) Novembre

† **Ioan Popovici.** Din Cristian primim trista știre, că veteranul preot al acelei comune, **Ioan Popovici**, a răposat ađi noapte. El a fost un preot vrednic, Român de inimă și forțe iubit de toți căți îl cunoseau. La întrunirile noastre naționale el întotdeauna lua parte, la unele ca membru activ. Pierderea acestui vrednic preot și insuflețit Român va produce multă întristare între Români din tinutul nostru. Dumneșu se-l odihnescă în pace!

Bulgarii și Sârbii în Macedonia. Din Bitolia se anunță, că Bulgarii și-au pus serios în gând se estermineze pe propagandiștii sârbi din Turcia. Astfel după asasinarea președintelui eforiei sârbești din Bitolia, Bulgarii au atacat cu bastónele înoă pe un efor și doi profesori sârbi, cari au fost snopiți în bătai. La Perlepe au avut aceeași sorte o profesóră sêrbă și o elevă a sa. Autoritățile au luat măsuri severe în contra Bulgarilor.

Nevinovăția lui Dreyfus. În afacerea Dreyfus s'a întâmplat cu diua de alaltăeri o schimbare senzațională. Fratele căpitanului oșindit, **Dreyfus Mathien** a adresat ministrului franceș de războiu o scrisóre, în care îi declară, că singura armă, care

s'a aplicat în contra nenorocitului său frate a fost o scrisóre neiscălită, după care căpitanul ar fi vândut unei puteri străine documente oficioșe franceșe. „Am onóre însă a-ți declara” — dice fratele căpitanului — „că autorul acelei scrisóri este colonelul *Walsin-Esterházy*, care în tótna anului trecut a fost ous în disponibilitate. Acest *Walsin-Esterházy* este identic cu acel om, care a scris documentul din cestiune. „Figaro” spune, că contele unguresc a dispărut din Paris. Mulți cred, că el vêdându-și pieirea, se va fi refugiat în străinătate. — Frumóșe virtuți nobilitare maghiare!

O pompóșă sinagogă în Budapesta. După cum anunță „Pol. Corr.”, în curând are să se pună în lucrare la Budapesta clădirea unei sinagoge atât de mari și atât de pompóșe, cum nu mai există nicăiri. Sinagoga va costa cam 5—6 milióne flor. și se va estinde pe patru strade. Ea va fi o mărturie viuă de marea putere, la care au ajuns Jidani în Ungaria.

Un baron unguresc în închisóre. Tribunalul din Budapesta a oșindit nu de mult pe baronul **Atzél Bela** la 14 zile închisóre de stat din cauza unui duel, ce-l avusese cu căți-va ani înainte cu un concipient ministerial. Cu mirare comunică foile unguresci, că baronul n'a cerut grațiere, ci din contră, a petiționat să i se dea oată mai curând voia de a-și începe pedépsa. El va intra într'o închisóre din Budapesta.

Studentii bătauși. Alaltăeri s'a întâmplat pe scările universității din Viena o bătae formală între studenții cehi și germani naționali. Cinci studenți cehi conversau în biblioteca universității. Doi studenți germani au mers la ei și le-au dis: „La universitate germană nu e obicei a-se vorbi cehesce”. Dintr'asta s'a născut cêrtă. Un student german lovi peste față pe un student ceh, după ceea-ce tinerii cehi au luat pe bătaușul german și l'au dat jos pe șoari.

Darul Țarului pentru Crețeni. Episcopul grecesc **Nicefor** din Canea a primit înscințare dela consulul rusesc, că Țarul **Nicolae** va edifica érași pe cheltuiala sa cartierul creștinilor, care a ars cu ocazia turburărilor din Canea. Din incidentul acesta biserica se va mări. Țarul a mai dăruit sêraoilor din Candia, Rethimno și Canea o sumă considerabilă.

Rescólă militară contra principelui bulgar. „Memorial Diplomatique” are șcirea din Sofia, că fostii miniștri bulgeri **Nacevici** și **Badoslavov** își dau silințe se provóce o rescólă militară contra principelui **Ferdinand** și a guvernului.

1. Aplicarea multiplă. Nu există mijloc mai bun, care se póte aplica la diferite casuri, ca **Molls Franzbrantwein** care alină durerile, întăresce nervii și muschi întrebunțându-se ca adaos băi etc. O butelie 90 cr. se póte procura ăilnic la prin poste dela farmacistul **A. Moll** liferantu, curței din Viena **Tuchlauben 9**. În depourile din provincie să se cêră espresu preparatele lui **Moll**, provédute cu marca de contravenție și subscriere.

Budgetul comun pe 1898.

Ministerial comun de esterne cere pentru anul 1898 un budget de 4,012,900 fl., mai mare cu 32,500 decât cel din anul trecut.

Ministerial comun de războiu cere următorul budget: armata comună pe 1898 are nevoie de un budget curat de 137,614, 828 fl., mai mic ca cel din 1897 cu 46,000 fl. Marina de războiu un budget curat de 14,481,620 fl., mai mare cu 500,000 fl. ca cel din 1897. Intreg budgetul ministeriului comun de războiu face 152,096,088 fl., mai mare cu 454,000 fl. ca în anul precedent.

Ministerial comun de finanțe cere pe 1898 un budget de 2,140,240 fl., mai mare cu 52,410 fl. ca în 1897. Budgetul conducerii centrale e de 16,100 fl., pensiile comune sunt mai mari cu 36,310 fl., ele constitue pentru 1898 suma considerabilă de 1,945,510 fl.

Din budgetul acesta cade pe Austria

71,883,784 fl. 59 cr.; pe Ungaria 30,807,336 fl. 28 cr.

Ministerul de război va cere un credit extra-ordinar de 750,000 fl.

Cestiunea Cretei.

Articolele tratatului de pace se fac destul de repede — ținând seamă, bine înțeles, că formalitatea aceasta se face între Turci și Greci și sub înaltul patronaj al concertului european, despre care lordul Salisbury a spus în discursul său de la Guildhall, că e o mașină, care lucrează foarte înocet.

In curând tratatul întreg va fi făcut și se va pune în aplicare.

Nu s'a isprăvit însă cu asta. Un al doilea punct al cestiunii orientale va veni numai de cât pe tapet: *cestiunea cretană*.

Se știe, că ambasadorii puterilor la Constantinopol au tratat cestiunea multă vreme înainte de izbucnirea războiului greco-turc. Până la acel moment, puterile se înțeleseseră să deslege cestiunea hotărând pe Turcia să acorde Cretei autonomia.

Soluțiunea aceasta e pentru moment cea mai nimerită, intru cât împacă toate interesele. Autonomia va pune capăt disordinelor din insulă, va lua Greciei motivul agitațiilor și al intervenției în același timp însă păstrează integritatea imperiului otoman.

Izbucnirea războiului greco-turc a oprit lucrurile pe loc.

Asupra chipului cum va fi reluată cestiunea „*Kölnische Zeitung*” spune, că contele de Goluchowsky a propus cabinetelor, ca cestiunea să fie dată din nou în îngrijirea ambasadorilor de la Constantinopol.

E probabil, că așa se va face.

Turcia — se înțelege de la sine — face tot ce poate ca să întârzie reluarea cestiunii cretane.

Uniunea musulmană.

Sultanul *Abdul-Hamid* visază lucrări minunate în strălucitul său palat din Yıldiz-Kiosk. Visul acesta, care, după modestia lui, aprupe n'are păreche, e visul, ca dela Marocco până în depărtatul Orient, tot musulman drept credincios să se unescă, după porunca coranului, sub stăpânirea marelui Padișah.

Ideia acestui vis frumos este răspândită în cele patru părți ale lumii de dijarul turcesc „*El Kihad el Islam*”, ceea ce înseamnă: Uniunea musulmană. În programul acestei noișii turcesce se urgităză uniunea morală și socială a celor 300 milioane musulmani. Etă programul:

1. Trebuie nimicit prejudițiul Europei față cu dogma, ritul și datinile musulmane.

2. Europa trebuie clarificată asupra naturii reformelor necesare și posibile și asupra direcției lor.

3. Uniunea puterii bisericesci și lumesci în mâinile Sultanului-calif.

4. Nimicirea prejudițiilor musulmane nutrite față de Europa și de ideile progresului.

Programul acesta este propagat în toate părțile de publiciști în Egipt și este explicat în diferite forme.

Calindare pe anul 1898.

Avem până acum înaintea noastră opt calindare românești pe anul 1898, toate apărute în țară la noi. Unul dintre acestea apare la Brașov, patru la Sibiu, unul la Gherla, unul la Arad și altul la Caransebeș. Indicați pe scurt cuprinsul acestor calindare:

„*Calindarul Plugarului*”, edat de tipografia „A. Mureșianu” din Brașov și întocmit de I. Georgescu cu deosebită privire la trebuințele poporului nostru agricol, are o parte literară și economică foarte variată și bogată, cuprindând mai mulți articuli bine aleși, povești, poezii etc. La început biografia lui Alesandru Roman, apoi o introducere de autor, un articol intitulat: Alegerea carierelor;

Cei doi prietenii (istorisire morală) trad. de N. Petra-Petrescu; Numai una, poezii de G. Coșbuc; Bogatul și săracul în spiritul lumii și în ordinea Provedinței de Dr. Elefterescu; Insurat de două-ori, (novelă populară) de I. Pop Reteganul. Partea economică, redactată de I. Georgescu, începe cu un articol: Economia înțeleptă; urmăză Rotațiunea în cultura legumelor; Incolțirea sâmbențelor; Bólele animalelor de casă; Ingrășatul porcilor; Animale folositoare și stricătoare grădinăritului și plugăritului. La urmă câte-va pagini de povești, Diverse, Glume etc. apoi câte-va cóle de anunțuri. Prețul 25 cr.; trimis prin postă 30 cr. La 10 exemplare comandate de-odată unul se dă în cinste. De vânzare la Tipografia „A. Mureșianu” în Brașov.

„*Calindarul poporului*” are formatul cel mai mic între calindarele noastre, dăr e tipărit mărunt și are un cuprins bogat și variat, aducând piese scurte, dăr multe partea, literatură e bine reprezentată, cea economică însă mai slabă. În text se cuprind portretele d-lor Pop de Băsești, Iosif Sterea Șuluțiu, a regretatului Ioan Hannia, a scriitorului Creangă, Dr. Lueger și Jules Verne, cu scurte notițe biografice pentru fiș-care. Calindarul apare la Sibiu în editura „*Tipografeii*”, societate pe acții, și costă 20 cr.

Tot la Sibiu au apărut în editura lui Krafft trei calindare, anume: „*Amicul Poporului*”, „*Calindarul Săteanului*” și „*Posnașul*”. Cel dintâiu, întocmit de Gr. Sima al lui Ion, conține: Istoria orientale (după Voltaire) de Gr. Sima al lui Ion. Originea și sporiul înriuririi grecesci în țările române (din Istoria Românilor de Xenopol); Jubileul „Albinei”; Partenie Cosma (portret și biografia); Productiunea literară română în Transilvania (din raportul literal comitetului Asociațiunii); Enciclopedia Română (păreri ale pressei); Podul lui Traian și podul Carol I etc. În text mai multe portrete și ilustrațiuni. În partea economică se află un singur tractat (după Vranzi). Calindarul peste tot, deși conține materii interesante, nu e întocmit pentru poporul de rând. Prețul 40 cr.

„*Calindarul Săteanului*” este, ce-i drept cel mai ieftin între calindarele românești dela noi, dăr e și cel mai sărac în cuprins, căci afară de partea curat calendaristică și de anunțuri, nu are decât 9 pagini, conținând portretul și biografia lui Hannia, o legendă din popor (poezie) și câteva povești, glume etc. Prețul 17 cr.

„*Posnașul*”, al treilea calindare apărut în editura librăriei W. Krafft, este un calindare umoristic, conține numai părți vesele, glume cu multe de ilustrațiuni în text. Unele dintre glume însă nu prea sunt potrivite alose, ca de exemplu anecdota: „Cum părinte și pe tine?” Prețul 36 cr.

„*Calindarul „Aurorei”*” conține: Dr. Demetriu Radu (portret și biografia); O inimă nobilă (o frumoasă și instructivă novelă din popor) de I. P. R.; Sorisóre cătră un bătrân (poezie); Ursóia Grancului (o povestire hazlie din Valea Jiului) de I. P. R.; Ruga de lângă ruină, (novelă de-ase-menea bine aleasă) de Antoniu Popp; Baladă, de G. Coșbuc; Șieplu călcat (humoresco); Iérna pe uliță (poezie), de G. Coșbuc; Sărutul (tractat instructiv) de I. S.; Un răspuns nimerit; Imi plăcea (poezie) de Ant. Popp; Tata și fiul (poveste) de G. Cătană; Doină, de G. Coșbuc; Povești, anecdote, glume etc. În text mai multe ilustrațiuni. Calindarul peste tot e potrivit întocmit pentru popor. În asemănare cu mă-rimea, prețul e foarte mic (30 cr.) Calindarul apare în editura Tipografiei „*Aurorei*” A. Todoran din Gherla.

Mai avem, în fine, două calindare de ale dieceselor noastre: unul e „*Calindarul Românilor*” dela Caransebeș; e un calindare mare și bogat. El conține: Șematismul bisericii ort. române din Transilvania și Ungaria, în deosebi însă al Diecesei Caransebeșului pe an. 1897. În partea literară: Potopul Garonei, scris de E. Zola și însoțit de unele observațiuni foarte potrivite împrejurărilor; Stejarul din Borzești de N. Gane; Dracul, novelă de V. R. Buticoseu; „Maxim Sâmbon” și „Ce a visat Moșul

Vasile” (descrieri instructive); Norocu'n casă, comedie într'un act, localisată din nemțesoc. Acestă comedie ușoră, cu trei persoane, s'a jucat cu succes de „Societatea rom. de cântări și musica diu Caransebeș” și de „Corul plugarilor” din Logojel. În broșură separată înoă se află această piesă la Librăria diecesană și costă 10 cr. În partea economică: Un tractat amănunțit despre creșterea pomilor; Apoi diferite poezii de Coșbuc, Bolintinean, Alexandri, I. Văcărescu, Vioara Magdu etc. Sfaturi, Vorbe înțelepte, Glume. Prețul 30 cr.

Mai avem apoi calindarul diecesan dela Arad, intitulat „*Calindare pe an. dela Christos 1898*”. Conține: Șematismul Metropolitiei gr. or. române în general și al Diecesei Aradului în special. În partea literară: Orfana Satului; Din valurile vieții; Poezii: „Soara” de Coșbuc, „Doină” de V. E. Moldovan; „Sămănătorul” de R. Borțoș; „Din Scriptură” de G. Bodnariu. O noapte între „duhuri necurate” (din amintirile unui oficer prizonier), trad. de Ionel; N'ai mâncat ceva? (poezie) de Speranță; Din viața dela est, de Iuliu Grofșoreanu; Vlad Teișan (poezie) de A. Muntean al lui Vasile; Constantin și Voichița (baladă pop. din Bihor) de V. Sala. În fine mai multe poezii populare, glume etc. Prețul 30 cr.

Convocare.

Onoratele Dómnne membre ale Reuniunii femeilor române din loc se convóacă la adunarea generală ordinară, ce se va ține conform statutelor Vineri 7 (19) Noemvre o. la 2 óre p. m. în sala cea mare din edificiul șócolor.

Deóra-ce la ordinea zilei este pusă și cestiunea modificării statutelor, la care conform statutelor vechi trebuie să fie de față majoritatea absolută a membrilor ordinare, de aceea sunt rugate Dómnnele membre a-se întruni în număr cât se póte de mare.

Ordinea zilei este următoarea:

1) Deschiderea adunării. 2) Apelul nominal. 3) Proiectul de modificare a statutelor. 4) Raportul general al Comitetului. 5) Raportul casei. 6) Rapórttele despre re-visitarea șocotelilor. 7) Demisionarea comitetului vechi. 8) Alegerea unei presidente ad hoc și a două Dómnne pentru scrutinii. 9) Alegerea comitetului nou. 10) Alegerea președintei. 11) Desbaterea bugetului pe anul 1897—8. 12) Alegerea Comisiunii pentru re-visitarea șocotelilor pro 1897—8. 13) Propuneri eventuale. 14) Designarea a două verificátore a protocolului.

Brașov, Noemvre 1897.

Agnes Dușoiu,
președ.

Lazar Nastasi,
actuar.

ULTIME SCIRI.

Viena, 17 Noemvre. Majestatea Sa monarchul a deschis delegațiunile adî printr'un mesagiu de tron. Monarchul șise, că în cursul celor doi ani din urmă situațiunea din Orient a dat prilej la îngrijiri în diferite direcțiuni, cari însă, mulțămită stăruințelor concertului european, ele au fost înlăturate.

În același timp concertul european s'a dovedit ca factor foarte influințator și în turburările din Orient deși n'a putut să evite ciocnirile din Grecia și Turcia.

Cu multă satisfacțiune accentuă monarchul, că raporturile monarchiei față cu toate puterile sunt din cele mai bune. Baza politicii este-rióre a monarchiei o forméză și acum alianța cu Germania și Italia, care nu póte fi clătínată.

Garantiile păcii s'au mai sporit totodată și prin estinderea raporturilor amicale cu imperiul rusesc.

Amintí apoi cu multă căldură visita ce a făcut-o la Viena și Budapesta împératul Wilhelm. Nu mai puțin plăcut a fost atins de visita regelui Carol și a reginei României la Budapesta.

Constantinopol, 17 Noemvre. Sul-tanul a declarat, că din cauza incidentului dela Mersina, Pórta va da Austro-Ungariei cea mai deplină satisfacțiã.

Belgrad, 17 Noemvre. Scirea, că exregele Milan se stabilește érășí în Serbia, a indispus foarte mult cer-curile diplomatice din Petersburg. Guvernul rusesc s'è declarat, că ține de subdemnitatea sa a comu-nica direct cu un guvern, care su-fere, ca Milan s'è fiã érășí unel-ta unui guvern engles și eventual s'è pericliteze pacea în Orient. Din cau-sa acesta Rusia și-a rechiãmat pe consulul său din Belgrad. Totodată Rusia a protestat contra desbutării politice a fostului rege. Atitudinea acesta a Rusiei a produs mare sen-sația în cercurile diplomatice de aici. Ministrul-președinte Georgevici a fost chiãmat acasă din Constan-tinopol.

DIVERSE.

Impotriva ofitei. Diarele străine pu-blică scirea, că profesorul Paterson dela Universitatea din Glasgow ar fi desco-perit un léo împotriva ofitei. Resultatele favó-rabile pe cari le-a dobândit profesorul Pa-terson, nu se baséză numai pe esperiente făcute cu cea mai mare îngrijire asupra animalelor, ci și pe esperientele pe cari Paterson le-a făcut asupra lui însu-și. Con-trar tuberculei d-rului Koch, dela care se așteptase vindecare în cas de bóla, serul profesorului Paterson ar servi ca un mijloc preventiv și s'ar poté întrebuinta cu folos la acei ómeni cari, printr'o dispo-siție moștenită, prin dispoșiția generală a corpului, etc., sunt espuși la primejdia con-tractării ofitei. Savantul engles asigură, că serul întrebuintat de el, pe care l'a luat dela găini ofiticate, posedă o acțiune hotăr-it distrugétóre a tuberculelor la animale sugétóre. Esperientele profesorului Pater-son sunt foarte interesante, și mai cu seamă acelea cari le-a făcut asupra lui însuși pentru a vedé efectul serului asupra organismului omenesc. Domnul Pa-terson a făcut un șir de esperiente foarte neplăcute; dăr, deși își inoculase doze mari, totuși încetând de a se mai inocula câteva săptămâni, dispáreau fenomenele de bóla, ceea ce dovedesce, că inoculările încet crescénde pot fi suportate de corpul omenesc, fără ca acesta să sufere sdrun-cinări mari. Profesorul Paterson își con-tinúă esperientele și speră să ajungă la rezultate îmbucurátóre.

Resolvarea corespondențelor. Odată, aprópe de anul non, sosi la Schopenhauer un cunoscut al său. Acesta află pe renu-mitul filosof ocupându-se cu oetirea mai multor epistole, pe cari după ce le cetea așa pe de-asupra, le arunca în foc. „Ce faci acolo?”, întrebă cunoscutul uimit. „Răs-pund scrisorilor din anul trecut”, răspunde Schopenhauer într'un ton ironic.

Literatură.

În editura „*Tipografiei*”, societate pe acțiunii în Sibiu, a apărut: „*Castelul din Carpați*”, roman din viața poporului româ-nesc din Ardeal. Traducere autorisată de Victor Onișor. Cu o prefață despre Jules Verne — scriitor și scrieri, — de Dr. E. Dăianu. = Romanul, pe care-l anunțăm aci, este unul dintre cele mai interesante și de valóre tot odată. D-l V. Onișor a fă-cut un bun serviciu literaturii noastre prin traducerea acestui roman a celebrului scri-itor frances Jules Verne, care roman pen-tru noi mai ales este cu atât mai intere-sant, fiind-că se petrece în Ardeal, între Români, și pe lângă părțile lui instructive, mai este și moral. Opuł e tipărit frumos, cuprindénd, pe lângă portretul lui Verne, și vre-o alte 26 de ilustrațiuni în text. Prețul unui exemplar, în edițiã populară 80 cr., în edițiã de lux 1 fl. 20 cr. Pentru România și străinătate 2 lei 50 bani.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.

Redactor responsabil: Gregoriu Maior.

Cursul la bursa din Viena.		Bonuri rurale croate-slavone . .	
Din 17 Noembrie 1897.			
Renta ung. de aur 4%	122.30	Imprum. ung. ou premii . . .	153.—
Renta de corone ung. 4%	100.—	Losuri pentru reg. Tisei și Segedin.	138.75
Impr. căil. fer. ung. în aur 4 1/2%	121.—	Renta de argint austr.	102.50
Impr. căil. fer. ung. în argint 4 1/2%	100.75	Renta de hârtie austr.	102.45
Oblig. căil. fer. ung. de ost. I. emis.	120.60	Rentz. de aur austr.	122.90
Bonuri rurale ungare 4%	97.70	Losuri din 1860	193.50
		Acții de ale Băncii austro-ungară.	950.—

Acții de ale Băncii ung. de credit.	386.50
Acții de ale Băncii austr. de credit.	353.—
Napoleonori	9.53 1/2
Mărci imperiale germane	58.82 1/2
London vista	119.75
Paris vista	47.55
Rente de corone austr. 4%	102.15
Note italiene.	45.25

Cursul pieței Brașov.		
Din 18 Noembrie 1897.		
Bennota rom. Cump.	9.46	Vând. 9.43
Argint român. Cump.	9.42	Vând. 9.43
Napoleonori. Cump.	9.52	Vând. 9.53
Galbeai Cump.	5.53	Vând. 5.61
Ruble Rusescoi Cump.	527.	Vând. —.—
Mărci germane Cump.	58.50	Vând. —.—
Lire turcesci Cump.	10.70	Vând. —.—

Praturile-Seidlitz ale lui Moll

Veritabile numai, decât fiecare cutiță este provădută cu marea de apărare a lui A. Moll și cu subscrierea sa.

Prin efectul de leuire durabilă al Praturilor-Seidlitz de A. Moll în contra greutăților celor mai cerbicioase la stomach și pântece, în contra cărceilor și acrelei la stomach, constipațiunei cronice, suferinței de ficat, congestiunei de sânge, haemorhoidelor și a celor mai diferite bôle femeesci a luat acest medicament de casă o răspândire, ce creșce mereu de mai multe decenii încôce. — Prețul unei cutițorinale sigilate 1 fl. v. a.

Falsificațiunile se vor urmări pe cale judecătorească.

Franzbranntwein și sare a lui Moll.

Veritabilu numai, decât fiecare sticlă este provădută cu marca de scutire și cu plumbul lui A. Moll.

Franzbranntwein-ul și sarea este forțe bine cunoscută ca un remediu popular cu deosebire prin tras (frotat) alină durerile de soldină și reumatism și a altor urmări de răcălă. Prețul unei sticle-originale plumbate 90 cr.

Apa de gură-Salicyl a lui Moll.

(Pe baza de natron Acid-salicylic)

La întrebuițarea dîlnică, cu deosebire importantă pentru copii de ori-ce etate și adulți, asigurăză această apă de gură conservarea sănătôsă și mai departe a dînzilor. Prețul sticlei provădute cu marca de apărare a lui A. Moll 60 cr.

Trimiterea principală prin

Farmacistul A. MOLL,

c. și r. furnisor al curții imperiale Viena, Tuchlauben 9.

Comande din provinciă se efectuează dîlnic prin rambursă postală.

La depozite se se ceră anumit preparatele provădute cu iscălitura și marca de apărare a lui A. MOLL.

Depozite în Brașov: la d-nii farmaciști Ferd. Jekelius, Victor Roth, Franz Kellemen și engros la D. Eremia Nepoșii, Teutsch & Tartler.

La prea înaltă poruncă a Majestați Sale
c. și r. Apostolice, a

XIX. Loterie de stat c. r.

pentru scopurile de binefacere ale armatei comune din monarchia.

Acesta Loterie de bani — unica în Austria legal concesionată —
constă din 7298 câștiguri în bani gata cu suma totală de

341,684 Coróne.

Câștigul principal:

160.000 Coróne.

Pentru plată câștigurilor garantéază Direcția c. r. a loteriei.

Tragerea urméază fără amânare în 16 Decem. 1897.

➔ Un los costă 2 fl. v. a. ➔

Losuri se capetă: la despărțământul loteriilor de stat în Viena Riemergasse 7, la colectanții de loterie, la oficiile de dare, poște-telegraf și căi ferate, la case de schimb etc.

Planul loteriei pentru cumpărător gratis.
Losurile se vor trimite libere de porto.

Direcția c. r. a loteriilor de stat.
Secția loteriei de stat.

1406. 4--10

Mersul trenurilor

pe liniile orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 1 Octombore 1897.

Budapesta - Predeal										
Tren de persón.	Tren de accel.	Tren mixt.	Tren de persón.	Tren de accel.	Tren mixt.	Tren de persón.	Tren de accel.	Tren mixt.	Tren de persón.	
10.—	8.25		2.10		pl. Viena	sos.	1.50	7.20	1.50	6.20
8.30	1.55		5.45	9.15	Budapesta		7.10	1.10	7.50	6.20
11.31	3.56	5.10	9.27	11.19	Szolnok		8.30	3.37	11.12	5.32
2.—		8.00	11.33	12.47	P. Ladány		5.50	1.19		4.56
3.42	6.52		1.48	2.11	Oradea-mare	pl.		11.04	Arad	2.38
3.58		1.22	2.06	2.18	Mező-Telegd	sos.	8.00	10.44	8.08	2.31
4.38		2.19	3.03	2.50	Rév		7.10	10.7		2.01
5.20		3.32	3.45	3.26	Bratca		6.13	9.30		1.34
5.43		4.08	4.06		Cincia		5.38	9.10		9.50
6.31		5.03	4.53	4.16	B. Huedin		4.49	8.32		12.52
7.16		3.51	5.32	4.52	Ghârbău		4.59	7.54		12.20
8.06		5.05	6.24		Clușiu	pl.	3.18	6.54		7.37
8.33		5.14	6.59	5.55	Apahida	sos.	2.23	6.13		11.01
8.48		8.40	11.10	6.11	Ghiriș	pl.				10.46
9.05		9.09	11.27	6.27	Cucerdea	sos.	5.24	4.35		6.27
10.16		10.50	12.30	7.26	Uiuora		5.02	4.14		9.23
10.54		11.25	12.57	7.50	Vințul de sus		3.37	2.55		8.49
11.01		11.49	1.09		Aiud		2.56	2.15		4.27
11.09		11.59	1.16		Teiuș	pl.	2.49	2.08		4.20
11.31		12.29	1.36	8.17	Comunicație directă: Predeal - Teiuș - Arad - Budapesta.		2.41	2.00		8.23
11.48	11.40	12.55	1.54	8.33			2.17	1.38		3.59
12.29		1.30		8.38			1.55	1.17	3.33	8.06
12.57		2.08					1.29			7.59
1.11		2.27		9.10						2.56
1.42		3.11		9.31						2.30
1.58		3.31		9.43						2.16
2.13		3.46		9.45						2.16
2.32		4.08		9.59						7.09
3.04		4.45		10.23						1.44
3.40		5.27		10.51						6.56
3.47		5.47		10.58						1.25
4.03		6.12		11.13						6.54
5.35		7.58		12.26						1.01
6.13		8.36		12.58						6.41
6.42		9.09								6.20
7.16		9.40								12.16
8.—		10.25								5.53
3.55		11.—								5.46
4.40		12.26								11.33
5.10		1.11								5.32
12.00		10.10								11.16

Notă: Orele însemnate în stânga stațiunilor sunt a se ceti de sus în jos, cele însemnate în dreapta de jos în sus. — Numeri încadrati cu linii mai negre nsemneză orele de nopțe. — Semnul ◀▶ arată cu capul direcția, încătrău merge trenul.